

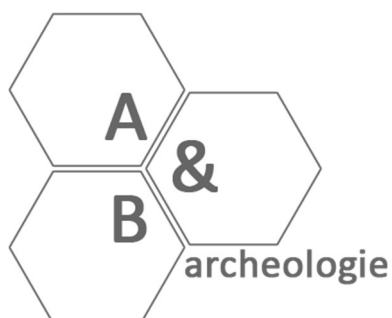
Archeologienota Kortrijk Beekstraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Paulien FONTEYN

7-11-2024

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden aan de Beekstraat te Kortrijk (provincie West-Vlaanderen), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 5.544m² en wordt in het noordoosten omsloten door de Beekstraat, in het zuidwesten door de Asterlaan en in het noordwesten door de Senator Coolestraat. Het omvat de woning met huisnummer 96 langsheen de Beekstraat, alsook de achterliggende bijgebouwen. Het gaat om een kleinere loods meteen achter het woonhuis en twee grote loodsen centraal binnen het plangebied. Rondom de bebouwing zijn verhardingen aanwezig. Ook ten zuiden van de loods bevindt zich een oprit die leidt naar de Asterlaan. Een parkeerstrook ten zuidoosten ervan valt eveneens binnen het huidige plangebied. Verder is het terrein voornamelijk in gebruik als tuinzone waarbinnen relatief veel bomen en struiken aanwezig zijn.

De cartografische bronnen geven aan dat het plangebied in de 18de eeuw gelegen was in een zeer landelijke omgeving, ten zuidoosten van de stadskern van Kortrijk. Het terrein was onbebouwd tot in de tweede helft van de 20ste eeuw, wanneer de huidige gebouwen werden opgericht. Ook de omgeving rond het plangebied werd in deze periode aangesloten bij de stedelijke agglomeratie.

Het plangebied bevindt zich net ten noorden van een heuvelrug met diverse toppen en uitlopers die zich in het zuiden van Kortrijk uitstrekt van west naar oost. Ten noordwesten van deze heuvelrug bevindt zich de vallei van de Leie. Het terrein is zelf niet op de heuvelrug gelegen en kent een ietwat geaccidenteerd reliëf, wellicht door de huidige inrichting, met hoogtes die variëren tussen ca. +20,9m TAW en +21,8m TAW. Bodemkundig kunnen bebouwde zones en matig droge (lichte) zandleemgronden met (sterk gevlekte, verbrokkelde) textuur B-horizont verwacht worden.

Op archeologisch vlak zijn in de omgeving van het plangebied enkele archeologische sites gekend. Ze geven aan dat de omgeving reeds bewoond en bezocht werd door de mens sinds de metaaltijden, doorheen de Romeinse periode en middeleeuwen tot op heden.

Op basis van historische, landschappelijke, bodemkundige en archeologische gegevens kan een gemiddelde archeologische verwachting toegekend worden aan het plangebied. In situ bewaarde steentijd artefactensites worden niet verwacht gezien de landschappelijke ligging van het plangebied, in een eerder vlakke zone, relatief ver verwijderd van natuurlijke waterlopen, en de bodemkundige gesteldheid van het terrein. Sites met grondsporen zouden eventueel wel kunnen voorkomen. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de huidige inrichting mogelijk reeds een impact gehad zou kunnen hebben op de ondergrond en op eventuele archeologische sites.

De geplande werken zijn van dien aard dat eventuele archeologische sites bedreigd worden over een deel van het plangebied. Het noordelijke en zuidelijke deel van het terrein (ca. 3.353m²) zal immers verkaveld worden. Hiertoe dienen in eerste instantie de bestaande woning met achterliggende kleine loods gesloopt te worden en wordt de omliggende verharding opgebroken. Ook de vegetatie zal

verwijderd worden. De nieuwe verkaveling zal 17 loten voor eengezinswoningen omvatten. Loten 1 t.e.m. 11 worden ingericht in het noordelijke deel van het terrein, aansluitend bij de Beekstraat. De loten worden voorzien van een private voor- en achtertuin. Tussen de achtertuinen en de te behouden loods worden gemeenschappelijke groenzones met wadi's ingericht. Tussen lot 4 en lot 5 zal een nieuwe wegenis worden aangelegd ter ontsluiting van de bestaande loodsen. Langsheen deze wegenis wordt een elektriciteitscabine geplaatst. Loten 12 t.e.m. 17 zullen zich in het zuidelijke terreindeel situeren. Ook deze loten worden elk voorzien van een private voor- en achtertuinzone. Ze sluiten aan op de bestaande Asterlaan; er wordt in deze zone geen nieuwe wegenis voorzien. Tussen de loten en de bestaande loodsen wordt ook hier een groenzone met infiltratiebekken aangelegd. Er zullen aldus aanzienlijke bodemingrepen plaatsvinden in het noordelijke en zuidelijke terreindeel. Gezien het een verkavelingsdossier betreft, dient uitgegaan te worden van een integrale bodemverstoring in deze zones. De centrale loodsen blijven echter behouden. Op termijn zullen deze worden heringericht. Hiermee gaan geen bodemingrepen gepaard, waardoor eventueel aanwezig archeologisch erfgoed gevrijwaard blijft in deze zone.

Het plangebied kent een gemiddelde archeologische verwachting voor sites met grondsporen. Op basis van het bureauonderzoek alleen kan de aan- of afwezigheid van archeologische sites echter niet aangetoond worden. De geplande werken zijn van dien aard dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed bedreigd wordt binnen een deel van het plangebied. Een verder vooronderzoek kan relevante kennisvermeerdering genereren voor de algemene ontwikkelingsgeschiedenis van de regio waarvan het archeologisch belang reeds gedeeltelijk werd aangetoond. Er dient dus verder vooronderzoek te gebeuren, in uitgesteld traject, na de sloop van de huidige bebouwing.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden hieronder behandeld.

2. Administratieve gegevens en afbakening

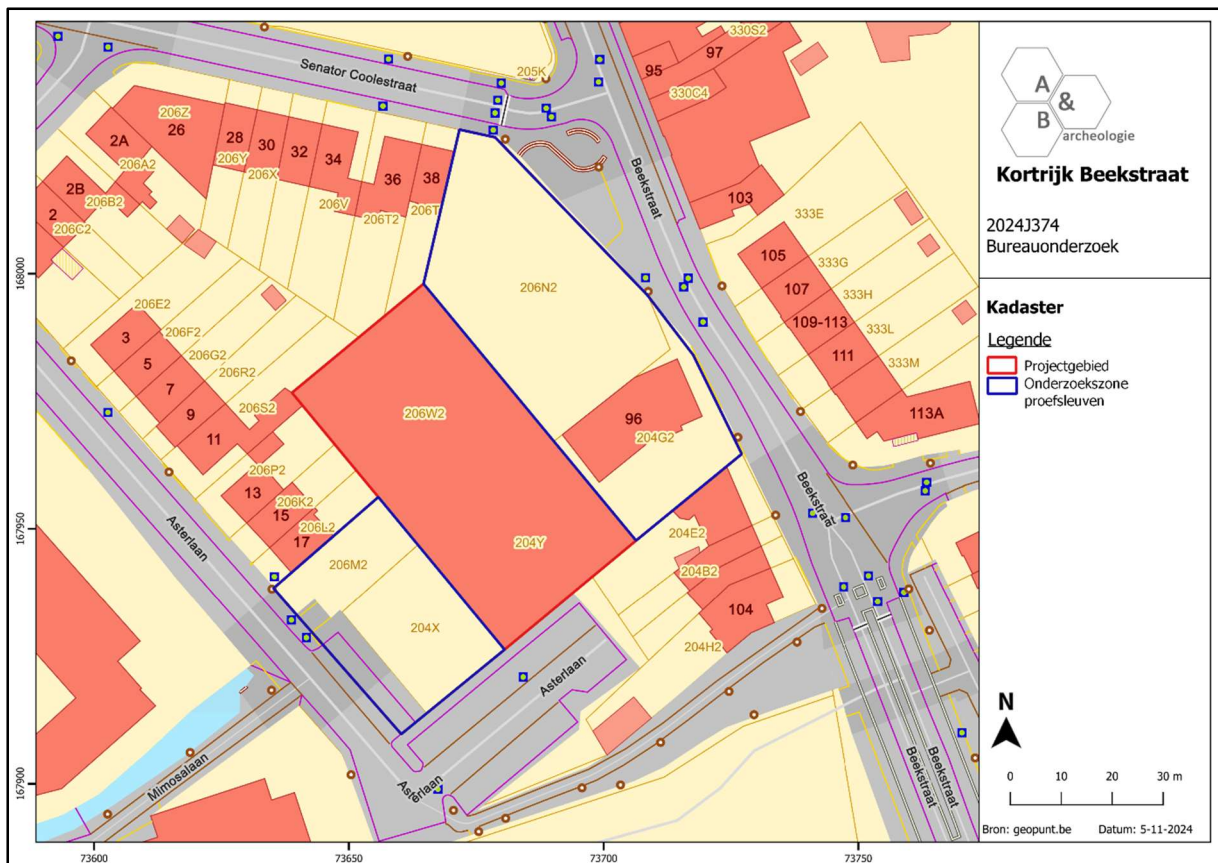
Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Kortrijk, Beekstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 73554,56 en Y: 167906,80; X: 73807,73 en Y: 168031,23

Oppervlakte plangebied: ca. 5.155m²

Kadastergegevens: Kortrijk, afdeling 4, sectie C, perceelnummers 204G2, 204X, 204Y, 206M2, 206N2 en 206W2

Gezien de centrale loodsen behouden blijven, dient in deze zone geen verder onderzoek plaats te vinden. De onderzoekszone omvat het noordelijke en zuidelijke deel van het plangebied, waarbinnen de nieuwe verkaveling zal ontwikkeld worden. Deze zone heeft een oppervlakte van ca. 3.353m².

Figuur 1 Aanduiding het plangebied en de zones voor verder onderzoek op het kadaster (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Vraagstellingen voor proefsleuvenonderzoek:
  - Wat is de bodemopbouw?
  - Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
  - Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
  - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
  - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
  - Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
  - Kan een archeologische site uitgesloten worden?
  - Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
  - Is een vervolgonderzoek noodzakelijk, en zo ja, wat is de afbakening en aan welke modaliteiten (strategie, onderzoeksvragen) moet dit voldoen?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op de boven- en onderstaande figuren. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hieronder beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

- Randvoorwaarden

Voor de start van het verder vooronderzoek dient de bestaande bebouwing en verharding gesloopt te worden en moet de vegetatie verwijderd worden. Hierbij is het van belang dat de bodemingrepen tot een minimum beperkt blijven en dat ondergrondse structuren, zoals kelders, funderingen, maar ook het wortelgestel van bomen, blijven zitten in de grond. Hiermee wordt voorkomen dat niet-gedocumenteerd archeologisch erfgoed beschadigd of vernietigd wordt. De ondergrondse structuren kunnen pas verwijderd worden tijdens of na de afronding van het archeologisch onderzoek.

- Proefsleuvenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn op het terrein, dient gebruik gemaakt te worden van de inplanting van parallelle, ononderbroken proefsleuven, met een tussenafstand van 12 à 15m van middelpunt tot middelpunt. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en worden noordwest-zuidoost georiënteerd. Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

Er wordt 10%, oftewel ca. 335,3m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 83,8m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters, zodat in totaal zo 12,5% oftewel ca. 419,1m² onderzocht wordt.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bijvoorbeeld graven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

5. Gewenste competenties

Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 100 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek. Minstens 1 van deze archeologen dient ervaring te hebben met onderzoek van meerperiodesites. Minstens 1 van deze archeologen dient minstens 200 werkdagen ervaring te hebben met onderzoek op lichte zandleem- en zandleemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.